



# Artikkelien kuvailutyökalun käyttö Melindassa

Lassi Lager  
Arto-webinaari  
29.4.2020

# Aikataulu

- Melinda – mikä se on? - 10.00
- Artikkelien kuvailutyökalun käyttö Melindassa – n. 10.15
- Kuvailutyökalun esittely - n. 10.30
- Kuvailutyökalun tallennuskokeilut (oikealla aineistolla) - n. 11.00
- Kysymykset ja havainnot – n. 11.30
  
- Kysymyksiä voi esittää kaiken aikaa chatissa!

# Taustatietoa Artosta

- Arto on lähinnä kotimaisten aikakauslehti- ja monografia-artikkeleiden **kokoelma** - aikaisemmin itsenäinen tietokanta, nyt osa Melindaa
- Yli 2 miljoonaa viitettä, 1980-luvulta ja vanhempiakin
- Kymmeniä tuhansia kokotekstiviitteitä (mm. Elektra, Journal.fi)
- Viitteitä myös lakanneista tietokannoista (mm. Aleksis)
- Voyager-Arto suljettiin vuodenvaihteessa, Arton viitteet tuotu Melindaan
- **Artikkelien kuvailutyökalu ensisijainen tallennustyökalu** (ent. Arton syöttölomake tai Artiva-lomake)
- **Lähes kaikki viitteet ja niihin tehdyt muutokset on tuotu vanhasta Artosta Melindaan**

# Pääasiallinen hakukäyttöliittymä Finna

- Artolla ei enää omaa hakukäyttöliittymää, mutta Arto säilyy omana ”kokoelmana” Finnassa
- Finna.fi:ssä haun/hakutuloksen rajaus: organisaatiovalikosta ”Kansalliskirjasto / Arto” (uudelleenohjaus vanhasta osoitteesta
- [Finna.fi](https://finna.fi):ssä myös helpoin selvittää saatavuustiedot eri kirjastoissa
- Arto-välilehti mahdollista säilyttää myös omassa Finna-näkymässä
  - Käytössä mm. [kansalliskirjasto.finna.fi](https://kansalliskirjasto.finna.fi)
- Arto haravoidaan jatkossa Melindasta Finnaan
  - Voyager-Artosta haravoidut viitteet poistetaan silloin Finnan indeksistä, tilalle Melindasta haravoidut viitteet
  - Finna-viitteiden URLeissa ollut Arto-id vaihtuu Melinda-id:ksi: yksittäisten viitteiden vanhat linkit eivät siis enää toimi

# Viittet löytyvät myös Melindan OPACista

- melinda.kansalliskirjasto.fi (poiminnat ja jotkut erityistarpeet)
- Melindan Tekijähaku hakee myös affiliaatiolla (esim. Turun yliopisto)
- Haun voi kohdistaa aineiston omaan luokitukseen (esim. erikoisbibliografiat), esim. **Muu luokka (mm. YKL)** hakee 084-kentästä
- 598-poimintakenttä (ainakin) mukana sanahaussa
- Melindan avoimet rajapinnat:  
<https://www.kiwi.fi/display/melinda/Rajapinnat>
- Muutostarpeita hakuihin (esim. poimintoja varten)?

# Artikkelien kuvailutyökalu

- Kutsuttu aikaisemmin Arton syöttölomakkeeksi, Artiva-lomakkeeksi jne
- Artikkelien kuvailutyökalu tehtiin alun perin Kansalliskirjaston Artikkelitietovaranto (ARTIVA) -kehittämishankkeessa (2013-2014), jossa edistettiin kotimaisissa julkaisukanavissa julkaistujen tieteellisten artikkelien viitetietojen tallentamista ja saatavuutta.
- Kuvailutyökalu on tarjonnut helppokäyttöisen tavan tallentaa kotimaisten tieteellisten artikkelien tietoja sekä tiedekustantajille, kirjastoille että muille alan toimijoille.
- Artikkeliviitteiden tiedontuottajaksi voivat tulla mitkä tahansa kirjastot, kotimaiset (tiede)kustantajat tai tieteelliset seurat, jotka haluavat oman alansa, aihepiirinsä tai omien julkaisujensa artikkelitiedot paremmin löydettäväksi.
- Tallentajien kanssa solmitaan erillinen sopimus, ellei organisaatio ole allekirjoittanut varsinaista Melindan palvelusopimusta.

Kuvailun kohde  Lehtiartikkeli  Artikkelikokoomateoksessa

Lehden nimi  ISSN

Vuosi  Vol.  Nro.  Sivut

Artikkelin otsikko  Kieli suomi

Linkki kokotekstiin

Tekijän sukunimi  Etunimi  kirjoittaja

Organisaatio

Tiivistelmä/abstrakti  Kieli suomi

Artikkelin tyyppi  Toistuva palaista

Tieteenala  Metodologia

Asia/avainsana

Lisä kentät

Lähetä

# Artikkelien kuvailutyökalulla tallentaminen

- Vanhat Arton kuvailutunnukset eivät toimi Melindassa!
- **Melinda-kirjastojen kuvailijat** voivat käyttää tallennukseen omia Melinda-tunnuksia (myös Melinda-tunnusten jakelu normaalisti kirjaston pääkäyttäjän kautta)
- **Muut tallentajat:**
  - Kansalliskirjaston kanssa tehdään ”kevytsopimus”, joka oikeuttaa vain Artikkelien kuvailutyökalun käytön
  - Kansalliskirjasto jakaa tunnukset
  - Yhteydenotot tähän liittyen: [melinda-posti@helsinki.fi](mailto:melinda-posti@helsinki.fi) (siirtymävaiheessa myös [arto-posti@helsinki.fi](mailto:arto-posti@helsinki.fi) toimii)



# Kuvailutyökalun käyttö

- Muista vaihtaa saamasi salasana:  
<https://www.kiwi.fi/display/melinda/Salasanan+vaihtaminen>
- Jos kuvailutyökalun käytössä tai tallennuksessa ongelmia, **tarkista ensin ohjeet:**
- <https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=155648846>
  - Myös ongelmatilanteista ja mahdollisista bugeista pyritään kertomaan ohjeissa
- **Muokkaustilassa** joitain tunnistettuja ongelmia (28.4.2020):
  - **Muokkaustilan hauissa vielä ongelmia, joita selvitetään: Melinda-id:llä haku toimii varmimmin**
  - **Muokkaustilalla tallentamisessa voi tulla joissain tapauksissa ongelmia, jos tietueessa on alun perin virhe**
  - **Jos YSO-termeissä ei ole URLia, ne eivät näy lomakkeella muokkaustilassa (eivät kuitenkaan häviä muokatusta tietueesta)**
- Ohjeistuksen ja lomakkeen läpikäyminen

# Melindan Arto-viitteistä

- Kuvailutyökalulla Arto-aineistoon on tallennettu myös julkaisutyyppi, usein tekijöiden affiliaatiot, JUFO-luokitus, kirja-arvosteluissa arvostelun kohteen ISBN jne
- Tekijöiden auktorisointi puuttuu (Journal.fi:stä tulleissa viitteissä voi olla ORCID)
- Melindaan tuotaessa linkityksiä on korjattu ja täydennetty, tietueille on tehty tarvittaessa YSO-konversio jne
  
- ***Melinda-kuvailijoille:***
  - Arto-tietueissa ei ole **LOW** tagia, mutta Finna-haravointia varten lisätty **960 \$a ARTO** täytyy säilyttää!
  - Myös Arton omat kentät (osakenttä \$5 ARTO) täytyy säilyttää
  - Tarkemmin Melindan Talonmiehen tuokion esityksessä 10.2.2020: <https://www.kiwi.fi/display/melinda/Tapahtumat+ja+koulutukset>

# Muutoksia kuvailutyökalussa

- Nimi ja ulkoasu, tallennettujen viitteiden näyttäminen ja haku Melindan OPACissa. Ohjeistus siirretty Melinda-wikiin
- Organisaatiolistausta tarkistettu (tekijän affiliaatio)
- Asiasanastot päivitetty: Fintoon linkitetyt vaihtoehdot ovat tällä hetkellä
  - **YSO (oletuksena)**
  - **YSO-paikat**
  - **Suomalaiset yhteisönimet**
  - **Lajityyppi/muoto (SLM)**
  - **ALLFO** (YSO ruotsiksi)
  - **ALLFO-orter** (paikannimet ruotsiksi)
  - **Genre/form (FGF)** (lajityypit ruotsiksi)
  - **AFO** (Luonnonvara- ja ympäristöontologia)
  - **Kassu** (Kasvien suomenkieliset nimet)
  - **SOTO** (Sotatieteen ontologia)
  - **FinMeSH** (Lääketieteellinen tesaurus)
  - **MAO/TAO** (Museoalan ja taideteollisuusalan ontologia)

# Melindan Arto-viitteiden erikoisuuksia

(joitain muutoksia Voyager-Arton käytäntöihin)

- Tietueissa ei ole **LOW** tagia, mutta Finna-haravointia varten lisätty **960 \$a ARTO** täytyy säilyttää!
- ”Erikoisluokituksia”, esim.
  - **084 \$a SBL:2 \$2 z**
- Tekijöiden affiliaatioita
  - **100 1 \$a Lager, Lassi, \$e kirjoittaja. \$u Helsingin yliopisto \$g 1901**
- Artosta puuttui tekijöiden auktorisointi, mutta ORCIDia esiintyy (**100/700 \$0**)
- Arton omia kenttiä (älä poista kenttää, jossa \$5 ARTO)
  - **591 \$d B1 \$h Sosiologia \$i 5141 \$5 ARTO**
  - **593 \$a jufo:2 \$5 ARTO**
  - **850 \$a FI-Jo \$5 ARTO**
  - **995 \$a Yhte \$5 ARTO**
- Arvostelun kohde (380-kentän termit Metatietosanastosta)
  - **380 \$a kirja-arvostelu \$0 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:mts:m2187>**
  - **787 08 \$i Arvosteltu teos: \$t Baltic media in transition \$a Peeter Vihalemm (toim.). \$d Tartu, 2002 \$z 9985-56-642-4**

# Muutoksia aikaisempaan

## Tallentuvat kuvailutyökalulla automaattisesti oikein:

- Arvostelutieto nykyisin 380-kentässä
- Artikkelien kuvailutyökalulla ei ainakaan toistaiseksi pysty tallentamaan tiedontuottajatunnusta (995-kenttä)
- \$5 ARTO –merkintä Arton ”erikoiskentissä”
- 773\$w-kenttään jatkossa Melinda-emon id, esim.
  - 773 0 \$w (FIN01)001261251
- *Muistakaa tallentaa erikseen 960 \$a ARTO, jos **ette** käytä kuvailutyökalua*

# Kiitos!

Lassi Lager

[melinda-posti@helsinki.fi](mailto:melinda-posti@helsinki.fi)